GORE SRCA

VJERSKI LIST

IZDAJE ISTARSKO KNJIŽEVNO DRUŠTVO SV. ĆIRILA I METODA — IZLAZI SVAKI DRUGI UTORAK

Godina II. — Broj 17. RIJEKA, 2. RUJNA 1947.

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 6 lira, u Jugoslaviji 3.— dinara.

Pretplata za ovaj mjesec 12 lira, u Jugoslaviji 6.— dinara. Cijeli troje 16 lira za vanjsku vlasnu u Italiji 1 stupa.

SMISAO NAŠEGA ŽIVOTA

Životinja je posve zadovoljna, ka, da se najede i napije dotično kad se tjelesno osjeća dobro. Ona nema kakvih viših nadtjelesnih zahtjeva. To je i razumljivo: tijelo joj je sve, što ima.

Nu sa čovjekom nije tako. Tjelesno ga uživanje ne može zadovoljiti i smiriti nego možda za čas, dok na drugo ne misli. Nakon objeda ili večere ne počinju ljudi tiho uživati u tomu, što su se najeli i napili, nego im je to tek uvjet, da mogu razmišljati, razgovarati i stvarati načrte za budućnost, a nekoji također slušati radio, čitati, pisati, učiti i t. d. I to je razumljivo: čovjek imade osim tijela također duh, koji hoće da radi i da u tom traži svoje zadovoljstvo. Bez takvog uzroka ne bi bilo takvih posljedica.

Ali ni u tomu nije smisao ili svrha čovječjeg života. Stroj nema svrhe samo da radi, nego da radom služi čovjeku. Sat nema svrhe samo da kuca i okreće kazaljke, nego da ljudima kazuje vrijeme. Sunce ne sije samo zato da svijetli, nego da daje biljkama i živim bićima uopće svjetlo i toplinu. Tako ni čovjek ne živi samo zato da radi tjelesno i duševno nego mora njegova svrha biti viša. Koja je to svrha? To je za nas najvažnije pitanje, jer svaka stvar vrijedi samo toliko, koliko odgovara svojoj svrsi. Što vrijedi sat, koji ne kazuje vrijeme; voz, koji ne može voziti; hrana, koju nije moguće jesti i t. d.? Čovjek ima pravu vrijednost tek tada, kada odgovara svojoj svrsi. U čemu je dakle ta svrha?

U prirodi vidimo, da svako niže biće imade svrhu, da služi višem biću ili posredno ili neposredno. Zemlja sa svojim sokovima služi travi i biljkama uopće, biljke služe živim bićima (životinjama), životinje čovjeku, a čovjek sam sebi ili kojemu višemu biću. Čovjek bi mogao biti sam sebi svrha samo u slučaju, kad bi bio najviše biće. A on to ne može biti, jer je omeđen na prostor i na vrijeme. Sam se nije stvorio, a jasno je, da ni nerazumna priroda nije mogla stvoriti takvo remek-djelo kao što je čovjek po svojem tijelu i razumu.

Dakle svrha je čovjeka u tomu, da služi nekom višem i to najvišem biću. Nije to sramota i degradacija po naravi omeđenog čovjeka, nego njegova odlika i njegova sreća. Čovjek može nazvne postići svoju sreću, neugasivu sreću za kojom teži svako čovječje srce, jedino u gledanju i posjedovanju najvišeg, beskonačnog bića. To nam otkriva matena i naoko neznatna, ali nistinu prevažna knjiga — katekizam, koji kaže: čovjek je stvoren zato da služi Bogu na slavu, da ga ljubi i da tako u njemu postigne vječno blaženstvo.

U tom je eto smisao našega, na ovom svijetu kratkotrajnoga života.

Četrdesetgodišnjica prvoga sastanka za sjedinjenje na Velehradu

Proslava tisućgodišnjice sv. Ćirila i Metoda oživjela je štovanje sv. braće. To se je štovanje veoma proširilo djelovanjem »Apostolata sv. Ćirila i Metoda« i »Bratovštine sv. Ćirila i Metoda«, koju je za Slovence osnovao sveti biskup Slomšek. No pokretači tog pokreta za sjedinjenje nastojali su također, da se ta taj pučki pokret razvije i znanstveni pokret za uniju. Najviše je radio oko toga dr. Stojan, koji je kasnije postao olomučkim nadbiskupom. Svake su se godine sastajali bogoslovi na svojim bogoslovskim sastancima na Velehradu. Tim sastancima prisustvovali su i jugoslavenski bogoslovi. God. 1904. i 1905. sastavili su dr. Grivec i dr. Podlaha program ćirilo-metodskog znanstvenog rada za sjedinjenje. Znanstveni plodovi toga rada izišli su najprije u prilogu češkog »Časopisa katoličekhho duchovenstva«, a onda u samostalnom časopisu »Slavorum Litterae theologicae«. Daljni korak u tom pogledu bio je osnutak znanstvenog društva »Akademije velehradske« s prvim predsjednikom lavovskim metropolitom Andrijem Šeptickym.

Nu taj znanstveni pokret dopre je u šire međunarodne krugove tek poslije unionističkih sastanaka na Velehradu. Prvi je takav kongres održan od 25. do 27. srpnja 1907. god. Kongres je organizirao energični dr. Stojan, a program su sastavili dr. Grivec i isusovac O. Spaldak. Pokrovitelјem kongresa bio je olomučki nadbiskup dr. Bauer. Predsjedao je lavovski metropolita dr. Šeptickv. Zapisničari bili su dr. Stojan, o. Špaldak i Černy. Bilo je oko 60 učesnika. Kongresu je prisustvovao, također bugarski nadbiskup kapucin o. Robert Menini. Ljubljanskoga biskupa zastupao je dr. Grivec, a mariborskoga dr. Kovačič. Među učesnicima bili su: A. Palmieri O. S. A.; iz Zagreba dr. Dionizije Njaradi i dr. Pazman, iz Đakova dr. Svetozar Ritig, iz Ljubljane dr. Grivec i dr. Snoj, iz Krakova isusovac o. Urban i t. d. Predavali su: o. Urban (što mogu i moraju učiniti zapadni teolozi za istočnjake), o. Palmieri (Katoličke misli ruskih bogoslova), dr. Grivec (Pokusi o sjedinjenju), Haluščinskij (O značenju epiklese kod pretvorbe žrtvenih darova kod sv. mise), o. Špaldak (Normalni odnošaji Rusa prema rimskoj Crkvi), dr. Snopek (Pravovjernost sv. Ćirila i Metoda), Jezić, na kojima se je raspravljalo, bili su latinski i ruski. Samo su pozdravni govori bili održani u materinskom jeziku govornika. Izvještaj o kongresu izdan je u latinskom jeziku, a za slavenski listok u ruskom jeziku.

Kongres je prihvatilo 28 rezolucija (zaključaka). Odbor od 10 učenjaka iz svih slavenskih naroda imao se je brinuti, da se te rezolucije ostvare. U njima se je tražilo na pr. da bi katolička sveučilišta stupila u znanstveni vezu s pravoslavnim Duhovnim akademijama u Petrogradu, Moskvi, Kijevu i Kazanu, da bi se na slavenskim gimnazijama u Austriji ušio ruski jezik, da bi se na katoličkim sveučilištima osnovale posebne stolice za proučavanje pravoslavlja i istočne liturgije, da bi se raspisale nagrade za najbolje znanstveno djelo o ruskoj crkvi, da bi se osnovala društva, koja bi se starala za prijevod ruskih znanstvenih bogoslovnih knjiga na druge jezike i t. d.

Bilo je određeno, da se kongresi na Velehradu imadu držati svake druge godine. I dosta kongresi su bili održani: god. 1909., 1911. i 1913. Prvi svjetski rat prekinuo je taj niz kongresa. Kad je dr. Stojan nakon prvog svjetskog rata spremao novi kongres, zatekla ga je smrt. Njegovo je djelovanje nastavio njegov nasljednik dr. Leopold Prečan, nadbiskup u Olomucu.

Apoštolat sv. Ćirila i Metoda sprema sada na Velehradu svečanu proslavu 40-godišnjice prvoga kongresa za sjedinjenje.

Moralna i fizička zla u svijetu

»Kada je Bog predobar, pramudar, svemogući, zašto je toliko zla na svijetu« — tako ili slično prigovaraju neki ljudi. Da uzmognemo odgovoriti na to, moramo razlikovati moralno i fizičko zlo.

MORALNO ZLO

Bog je stvorio čovjeka slobodnim. Zato može čovjek po svojoj volji ili slušati glas svoje savjesti i vršiti Božje zapovijedi ili pak ići putem svojih neuretnih želđenja i slijediti svoje strasti. Kada zazi čovjek etičke (moralne) ili čudoredne zakone, čini grijeh. To je moralno zlo. Ako sluša čovjek glas svoje savjesti i poštuje granice moralnih zakona, čini dobro, vrši čin čudoredne kreposti. Sve što se više bori čovjek protiv svojih zlih sklonosti, sve to više uspinje se po stepenicama čudorednih kreposti. A što više popušta svojim strastima, to niže pada u dubine zla, moralnih opačina. Ruski veliki pisac Dostojevski lijepo kaže, da čovjek siže od najvećih visina do najnižih dubina. Nerazumna i neslobodna životinja određena je (determinirana) prirodnim zakonima, nagonima (instinktima) te ne može drukčije raditi nego je vode njezini nagoni. Čovjek, to razumno, slobodno biće pada katkada mnogo niže od životinje, ako se pusti voditi od svojih razularenih strasti.

Ali i moralno zlo i grijeh je često puta indirekitno poticaj na moralno dobro. Čovjek se može raskajan vratiti na put dobra, na put kreposti. Sve što više zornzi moralno zlo, u koje je zapao, sve to više ljubi moralno dobro, sve to jače i ustrajnije teži za krepostima. Vlastitom pokorom čovjeka ili kaznama sa strane Boga uspostavlja se poruđeni moralni red. Nijedan grijeh, nijedno moralno zlo, ne ostane nekažnjeno, svako i najmanje moralno dobro biva nagrađeno. Ako nije to ravnotežje na vagi pravednosti uspostavljeno na tom svijetu, to je sigurno na drugom svijetu. Time je udovoljeno vječnoj pravdi, za kojom teži naša razumna, slobodna, čudoredna narav.

FIZIČKA ZLA U NERAZUMNOJ PRIRODI

Bog — neizmjerna Dobrota — dao je i daje samo dobro. U nerazumnoj prirodi vidimo često pa pa poremećenja, fizička zla. To traži sama ekonomija te prirode, anorganske i organske (biljnskog i životinjskog svijeta). To služi uzdržavanju reda i ravnotežja u toj nerazumnoj prirodi. Ali sve ove sjene, negativne strane — rekao bih — potrebite, nadmašuju svijetle, pozitivne strane u toj prirodi. Životinja ne osjeća ni izdaleka trpljenje i smrt kao čovjek.

FIZIČKA ZLA U ŽIVOTU ČOVJEKA

Naše fizičko trpljenje i konačna smrt bili bi besmisleno očajni, kada ne bi postojao Bog, nego sama slijepa priroda, i kada bi ovaj kukavni čovječji život završile zasvim smrću te ne bi bilo drugog života poslije groba ili ne bi bilo čovječja duša besmrtna. U svjetlosti vjere, u viđenju vječnosti poprima trpljenje u čovječjem životu sasvim drugi smisao, drugu svrhu.

Fizičko trpljenje je grešnicu opomena, poduka, da se vrati k Bogu. U trpljenju, osobito kada vidi, da se približava konac, viđa grešnik ništetnost grešnog života. Pravednim ljudima daje trpljenje prigodu, da zadovolje za kane svijetu Božjoj pravdi za svoje pogreške i da si steknu više zasluga za nebo. Koji put vidimo, da upravo zli ljudi imaju neobičnu sreću, a da dobre ljude prati nesreća možda kroz cijeli život. Nema tako zla čovjeka, koji na bi učinio nešto dobra: on nađe za ono svoju plaću na tome svijetu. Čitao sam kod jednog uglednog pisca, da on čuli onu kuću, u kojoj ište samo sreća. Opet nema tako dobra čovjeka, koji ne bi katkada pogriješio. Bolje je takvome, da zadovolji Božjoj pravdi na tom svijetu, nego da trpi na drugome svijetu za svoje manje pogreške.

Tako rješava naša sveta vjera teški problem moralnog i fizičkog zla na svijetu.

ŠKRINJA ZAVJETA

U litanijama lauretanskim slušamo svake nedjelje kod blagoslova među mnogim zazivima također zaziv »škrinjo zavjeta«. Mislimo, da će mnogima dobro doći, ako taj naziv rastumačimo.

Već smo pisali o Starom i Novom Zavjetu. Kad je izraelski narod putovao iz Egipta kroz pustinju u obećanu zemlju Palestinu (kojih 1600 godina prije rođenja Kristova), zapovjedio je Bog Mojsiju, da izradi iz drva kovčeg (škrinju) približno 124 cm dug (dva i po lakta), 74 cm širok i toliko visok (podrug lakta) i da ga poslati iznutra i izvana. U taj kovčeg je stavio Mojsije po Božjoj naredbi dvije kamenite ploče, na kojima je bilo napisano 10 zapovijedi Božjih. Zbog tih zapovijedi se je taj kovčeg nazvao kovčegom zakona ili »zavjeta«.

Taj su kovčeg nosili Izraelci uvijek sa sobom kao najveću svetinju, jer se je iz njega javljao Bog Mojsiju i u njemu je na posebni način bio nazočan. U Mojsijevoj drugoj knjizi, glava 25, redak 22 čitamo: »Onuje ću se ja s tobom sastajati... i sve ću ti snopčivati, što ti imam nalagati za sinove Izraelove.« Taj je kovčeg bio postavljen u sveti šator, koji se je mogao rastaviti i prenašati po pustinji, a kasnije ga je zamijenio velebni Salamonov hram na gori Sionu i u Jerusalemu.

U škrinji zavjetnoj bilo je, kako smo spomenuli, na posebni način prisutno Božanstvo. Isto tako je u utrobi Majke Božje bio prije rođenja prisutan Isa Krist kao čovjek i ujedno druga Božanska osoba. Zbog te sličnosti nazivlje se Majka Božja u lauretanskim litanijama također nazivom »škrinja zavjetna«.

ŽIVOT S CRKVOM

ČETRNAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

(Dne 31. kolovoza)

Glavna je misao u današnjoj sv. misi borba u čovjeku između duha i tijela. Čovječja duša teži za višim, a tijelo je vuče na niže — k materiji. Jasno je, da bi u toj borbi morale pobijediti ono, što je više i plemenitije t. j. duh. Ali kako je ta borba vrlo teška, potrebno je, da bude čovjeku na pomoć milost Božja.

Ulaz sv. mise počinje ovim riječima: «Bože, naštitaliče naš, pogledaj i vidi lice pomazanika svojega! Jer više vrijedi jedan dan u dvorima Tvojim od tisuće (drugdje). Kako su mili, stanovi Tvoji, Gospodine nad vojskama! Želne i gine duša moja za dvorima Gospodnjim.«

Zatim moli misnik u molitvi, da bi Bog čuvao svoju Crkvu, jer bez njega «posrče čovječanska umrlost« (narav).

U poslanici (Galačanima) govori nam sv. Pavao ovako: «Braćo! Živite po duhu i nemojte zadovoljavati tjelesnim požudama. Jer tijelo teži protiv duha, a duh protiv tijela; jer se oni protive jedan drugomu«. Kakva su tjelesna djela, do kojih nas vodi tijelo, ako je neobuzdano? Sv. Pavao kaže, da je to «bludnost, nečistoća, bestidnost, raspuštenost, idolopokloništvo, vračanje, neprijateljstvo, svađe, prepirke, srdžba, spletke, razdori, sljedbe, zavisti, ubojstva, pijanstva, žderanje i ovima slične stvari«. A kakva su djela, do kojih vodi duh? To su: «Ljubav, radost mir, strpljivost, blagost, dobrota, dugotrpnost, krotkost, vjera, čednost, uzdržljivost, čistoća.« Kakve li razlike između «plodova« tijela i duha! Takva je razlika između kršćanstva i onog, što je kršćanstvu oprečno. Jasno je, da je za nas pametan i dostojan samo jedan izbor, a to je život po duhu.

Odmah poslije poslanice čita misnik ove riječi: «Bolje je oslanjati se na Gospodina, nego li se oslanjati na čovjeka. Bolje je uhati se u Gospodina, nego uhati se u knezove. Dodjite, zato Gospodinu Bogu, Spasitelju našemu.

U evanđelju (po Matiji 6, 24—33) kaže nam Isus, da »nitko ne može služiti dvojici gospodara«... «Bogu i mamoni« (svijetu). Zatim nam govori Isus, da moramo imati duboko pouzdanje u Božju Providnost. Kad se Bog brine za ptice nebeske i za ljiljane u polju, koliko će se više brinuti za nas! Naš Otac nebeski znade, što nam je potrebno. Zato: «Tražite najprije kraljevstvo Božje i njegovu pravdu, a sve ostalo će vam se nadodati.«

PETNAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

(Dne 7. rujna)

Na početku sv. mise čitaju se ove riječi: «Prikloni, Gospodine, uho svoje i usliši me; spasi slugu svojega, Bože moj, koji se uzda u Tebe; smiluj mi se, Gospodine, jer k tebi vapijem cio dan. Razveseli dušu sluge svojega, jer k Tebi, Gospodine, podižem dušu svoju.«

U poslanici (Galačanima) opominje nas Duh Sveti preko sv. Pavla, neka »živimo po duhu«. «Ne budimo za taštom slavom, da izazivamo jedan drugoga i zavidimo jedan drugomu«. Trebo da budemo jedan s drugim strpljivi i da podnosimo «breme jedan drugoga«. Svatko neka radija pazi na svoje pogreške, «neka ispituje svoju djela« i neka sluša Boga, jer sa on «ne da ismijehavati«. »Što tko posije, ono će i žeti, jer tko sije za svoje tijelo, žet će po tijelu raspadljivost, a tko sije za duh, žet će po duhu vječni život.« «Dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima, a najviše domaćima u vjeri.«

Odmah poslije poslanice čita svećenik: «Dobro je slaviti Gospodina, i pjevati imenu Tvojemu, Višnji. Da se navijeđa jutrom milosrđje Tvoje i istina Tvoja noću. Jer Gospodin je veliki Bog i Kralj moćni nad svom zemljom.«

U evanđelju (po Luki 7, 11—16) pripovijeda nam se, kako je Isus došao pred grad Naim baš, kad je bio pogreb mladića, jedinca majke udovice. Njoj se je Isus smilovao. I eto ga, gdje kao Božanski div, gospodar života i smrti, stupa k nesačima, koji stanu, i reče: «Mladiću, kažem ti: Ustani!« »I sjede onaj, koji je bio mrtav i poče govoriti.« Bio je opet živ. A Isus ga dade opet njegovoj majci. Ljepši joj dar nije mogao učiniti. Pokazao je svoje Božanske milosrđje i svoju Božanšku moć!

RODJENJE MAJKE BOŽJE

(Nezapovjedani blagdan — dne 8. rujna)

Kada slavimo rodjendan mnogih ljudi, koliko više moramo slaviti rodjendan Majke Božje!

Sv. misa počinje riječima: «Zdravo, sveta majko, što nam porodi kralja, koji vlada nebom i zemljom u vjekovječne vjekove! Iz mog srca izvire divna pjesma: djela su moja namijenjena Kralju!«

U kajiži Mudrosti primjenjuje se na Majku Božju ono, što se govori o mudrosti: «Gospodin me je imao u početku svojih puteva, prije nego je išta učinio na početku. Bila sam odredjena od vijeka i od davnine prije nego je postala zemlja.« «Zato me, djeco, poslušajte: Blago onima, koji idu mojim putevima! Slušajte moju nauku i budite mudri i nemojte je odbaciti. Blago čovjeku, koji me sluša i koji uvijek bdije uz moja vrata i čuva ulaze u moju kuću. Tko nadje mene, naći će život i primit će spas od Gospodina.«

Odmah zatim čita misnik: »Blagoslovena si i časna, Djevo Marijo, koja se bez povrede čistoće nadje mati Spasiteljeva. Bogorodice Djevo, u tvojem se, postavši čovjek, zatvori kralju, koga sav svijet ne obuhvata. Blažena si, sveta Djevice Marijo, i predostojna svake hvale, jer se iz tebe rodi sunce pravde, Krist, Bog naš.«

U nedjelju (po Mateju 1, 1—16) spominje se rodoslovlje Isusa, «koji se zove Kristo«.

Kod prikazanja govori misnik: «Blagoslovljena si, Djevo Marije, koja si nosila Stvoritelja svega; porodila si onoga, koji te je stvorio i dovijeka ostaješ djevicom!«

D. J. D. — Hvar:

MILOST I PSIHOLOGIJA KOD MODERNIH KONVERTITA

(Nastavak)

Klasičan je primjer Alfonza Marije Ratisbonna. Židov i on, brat napomenutog Teodora i sin bogata bankara, mrzio je kršćansku vjeru. Došavši jednom u Rim — da ukratko rečem — dao se je nagovoriti, da mu prijatelj de Bussières objest oko vrata medaljicu Neokaverjanca i da primi na papiru napisanu poznatu molitvu sv. Bernarda «Spomeni se« uz uvjet, da je pročita ujutro i uveče. Drugi su međutim za njegove obračenje molili. Prije odlaska iz Rima sjedio je on ne misleći ni na medaljicu ni na što duhovno u kavani na «Španjolskom trgu« razgovarajući se o svjetovnim stvarima. »Da je onoga časa tko k meni došao — piše kasnije on — i rekao mi : Alfonso, do četvrt sata ti ćeš se klanjati Isusu Bogu... ti ćeš se odreći svijeta i njegovih raskoša i užitvanja... nećeš časnuti ni za čim, nego da ideš za Isusom i da nosiš za njim križ... ja bih samo jednoga čovjeka držao od njega ludim, a to onoga, koji bi povjeravao u mogućnost takove udorije. A ipak...« Nakon toga pođe iz kavane ulicom mimo crkve, dok ga prijatelj za 10 minuta ostavi. Alfonso uđe u crkvu. Što se je ondje dogodilo, neka sam pripovijeda: «Domala... nesta sve crkve; ja nijesam više ništa vidio ili bolje, o moj Bože, ja sam vidjeć samo jedno. Kako bi mogao čovjek o tome govoriti?... Ja sam ondje klečao i kuca se u suzama srcem izvan sebe, kad me Bussières prizva k životu. Nijesam mogao da odgovorim na njegova kitna pitanja, nego uzeh medaljicu i čarkoljeći sliku Djevice, što je sjala od miline. Oh, to bijaše Ona!... Osjetio sam prenjenu i postao sam drugim čovjekom. Pala je povoja s mojih očiju... Sve, što znam, jest to, da uđeći u crkvu nijesam znao ništa, a izlazeći sam jasno vidio...« Pred Isusovcem pak Wilefortom zanesen je uskliknuo: «Ja sam je vidio. Digao sam oči; sve je zgrada nestalo pred mojim pogledom, a sve se je svijetlo skupilo u jednu samu kapelu. Usred toga svijetla ukaza se stoječi na oltaru sjajna, puna veličanstva i miline Djevica Marija, kako je na čudotvornoj medaljici prikazana. Nekoj neodoljiva sila vukla me je k njoj. Djevica mi dade znak rukom, da kleknem, a onda kao da mi veli: Dobro je. Nije mi ništa rekla, ali ja sam sve razumio« — «Obračenik postade svećenikom i misionarom među Židovima, kao što i njegov brat Teodor.

U osobiti red milosti obraćenja spada glasoviti Sadhi Sundara, indijac. Kao vjeran hinduista vršio je propise svoje vjere, ali nije u duši našao mira. Jedne noći njegov je nemir udario u očaj do vrhunca. «O Bože, pokaži mi pravi put, inače ću se ubiti« — ovako konačno zavapi ovaj da onda nesretnik i zadrži se nekoliko sati u žarkoj molitvi. Kaže gle! Odjednom vidje veliku svjetlost, a u svjetlosti lik Isusov i Sundara postade drugi čovjek, obraćenik.

Najveći valjda sada francuski pjesnik Pavao Claudel, poslanik u Washingtonu, dobio je izgubljenu vjeru za vrijeme svečane večernje u katedrali Nôtre Dame u Parizu. Svoje je obraćenje napisao u knjizi «Svjedoci katolička obnove«. Sad je životom i perom Božji borac.

Naglo se je obratio i Giovanni Papini, ponajjači dosadašnji pisac i kritičar, sveučilišni profesor u Bolonji. Proučio je on sve moguće nauke, od čega ništa nije pribavio, nego potpuno vjeru izgubio. Konačno, da učini porugu Isusu, htio je, kako sam reče, napisati knjigu o čovjeku, koji se je učinio Bogom. Pišući opazi, »da je Krist izdan i što je gore, zaboravljen te osjeti poticaj da ga brani.« I zato mjesto nesumljene knjige napisa knjigu o Bogu, koji se je čovjekom učinio, naime «Povijest Kristova«.

Glasovitog liječnika i učenjaka dra Gemelli-a, kad je jednom držao besbožan govor, upita neki radnik, da li je govorio iz uvjerenja ili samo onako, da nešto reče. Učenjak smrsi dvije riječi, ali se teško zamisli, povuče se u samoćan i postade franjevcem i onega sada rektorom sveučilišta u Milanu i rektorom papinske akademije znanosti u Rimu.

Ruski grof Suvalov smrću kreposne žene uvjeri se, da mora opstojati duša

KSAVER MEŠKO:

Hodočašće na Goru

(Svršetak)

Došao je u šumu. Putevi su se križali i vodili na tri strane. Kuda ćeš? Pobožno je pritisnuo medaljicu na grudi i pun pouzdanja krenuo najlijepšim putem.

Hodao je dugo i osjećao je umornost u bosim nogama. »Kad bih malko sjeo, lognuo i počinuo...« pomislio je. Ali sjetivši se, zašto je pošao na put, odvažno pokroči dalje. Hodao je žurno i nakon dugog vremena prispio na rub šume. Usuzet mu je došla mlada djevojčica. Približila mu se je i nasmiješivši se upitala:

»Odakle si, dječače?«

»Iz Zagorja.«

»Bome daleko si došao. A kamo ideš?«

«Na Sv. Goru.«

»Na Sv. Goru«, djevojčica će u čudu. »Ali ovuda se ne ide onamo. Moraš se vratiti natrag. Dodji, ja ću ti pokazati put.«

Ivica je pošao s njome natrag. Dugo su hodali šumom. Na kraju šume, na raskršću rekla mu je djevojčica:

»Evo, ovuda podji. Hodaj uvijek uz rub šume, pa ćeš doći u selo. Ondje pitaj, kuda ćeš dalje.«

Na rastanku dala mu je djevojčica jabuka iz košare.

Ivica je pošao putem, koji mu je pokazala dobra djevojčica. I doista, zamalo je pred sobom ugledao maleno siromašno selo. Pred selom rasla je velika lipa, a pred njom je stajalo veliko staro raspelo. Ivica je prošao kraj raspela i došao usred sela, gdje je žuborio izvor hladne vode. Dječak se je napio vode i pošao dalje.

Na kraju sela ono je starac seljak. Približivši se starcu zapita ga:

»Djede, rado bih pošao na Sv. Goru. Zar da krenem ovdje na lijevo?«

»Da, dječače«, odgovori mu starac. »A po što ideš onamo?«

»Hodočastim.«

»Zar sam? — Ali Djevica štiti svoje. Pomoli joj se i za mene. Bog te prati.«

Orač se je prekrižio i zahvativši plug potjerao volove.

Cesta se je uspinjala u brdo. Sunce je snažno pripicalo. Hodanje uzbrdo bilo je mučno. Na drugoj strani spuštao se je put u zavojima u dolinu. I nizbrdo je Ivica teško hodao. Ali je ipak žurno uzmicao. U dolini je bila šuma. I tek je stupio u nju, bacio se je na mekanu travu i zaspeo.

Kad se je probudio, škočio je na noge i žurno pošao dalje. Žašavši iz šume ugledao je u daljini selo, zadnje selo pred Sv. Gorom. Sva je dolina već bila u mraku. Došao je u selo, ali se u njemu nije zaustavljao. Pošao je žurno dalje i kad je pred sobom ugledao Sv. Goru, pao je na koljena i usrdno šapnuo:

»Zdravo Marijo...«

Na Gori je stari crkvenjak Rok odzvonio večernji pozdrav Mariji i zadržao se nakon toga nekoliko časaka u tamnoj crkvi. Molio je poluglasno. Bio je gluh. Molio je, dok je izlazio iz crkve i zatvorio teška, željezom okovana vrata. Pred vratima je stao i zagledao se u dolinu. Začudio se je videći, kako se na podnožju gora pomiče maleno blještavo svjetlo.

»Što je to? Zar netko dolazi ovamo gore? I to sada u noći?«

Položo je ruku na čele i naplakao stare oči, da vidi jasnije.

»Možda te pustiri svjetlo, da nadju životinju, koja se negdje izgubila.«

Okrenuo se je i mirno pošao u svoju kolibu, koja je ležala na južnoj strani brda kojih stotinu metara daleko od svetišta.

Malog su hodočasnika jedva nosile noge. S teškoćom je došao do crkve. Pokušao je otvoriti vrata. Bila su zatvorena. Kleknuo je, skoro pao na tla pred vragom crkve. Srce mu je bilo prepuno sreće: bio je na cilju, kod Marije Pomoćnice. Nagnuo je glavu na tvrda i hladna vrata i od srca molio:

»Gospo, ne otvoriš li mi, probdjet ću klečeći čitavu noć ovdje na pragu. U Tvojoj sam blizini.«

Umornost ga je posve osvojila. Kolutja na grudima mu se je otkopčala i pokazao se lančić s medaljicom. U po-

Stogodišnjica rodjenja biskupa Uccellinia

Biskup dr. Franjo Uccellini III »Tico«, kako ga zovu na Lopudu, rodio se je dne 2. kolovoza god. 1847. na tom otoku od roditelja Ivana i Ane r. Miletić. Gimnaziju je svršio sa sjajnim uspjehom kod Isusovaca u Dubrovniku, a teološke nauke u centralnom sjemeništu u Zadru. Ged. 1871. bio je zaređen. Službovao je kao upravitelj župe u Odijenu, ali kratko vrijeme. Zadarski ga je nadbiskup imenovao u bogoslovnom sjemeništu u Zadru duhovnikom, a god. 1876. profesorom apologetike i specijalne dogmatike. Tu ostadu sve do god. 1894. Za svoga profesorstva zauzimao se je riječju i perom također za nacionalnu misao, prepletenu političkim motivima, tako da se je ističe također kao javni kulturni radnik. To ga je u ono doba i u onoj okolini, kakav je bio Zadar, vodio u sukob s državnim vlastima.

Kad se je pojavio duboki ruski um Solovjev, zagrijao se je don Frane za njegove ideje te je o njegovim mislima napisao niz članaka u »Katoličkoj Dalmaciji«. Ti članci i sada pridrškavaju svoju vrijednost. Ged. 1894. bio je imenovan kotorskim biskupom. Njegove zasluge za tu biskupiju, kojom je upravljao preko 4 desetgodišta, ostat će zapisane u povijesti te biskupije. Zasada napomijemo, da je on sav svoj intenzivni rad i svoje prihode upotrebio za odgoj svećenstva. Svojim pomirljivim duhom stekao si je duboko poštovanje i ljubav.

Bavio se je i književnošću. Kao profesor u Zadru započeo je prijevod Danteove «La divina commedia« u originalnim stihovima-tercinama. Kroz dugi niz godina mučnog rada na prijevodu tog velikog filozofsko-teološko-političkog Danteova djela dovršio je prijevod kao biskup i pred 40 godina kada pod naziv»m «Divna glumac, koja se je vrlo brzo raspačala među ondašnjom hrvatskom inteligencijom. Kao vrstan teolog i poznavalac crkvene, svjetske i talijanske povijesti onoga doba napisao je Uccellini i saktoritativni komentar (tumač) Danteovoj filozofiji u »Divnoj glumi«. To je bio prvi cjelokupni hrvatski prijevod Danteovog Pakla, Čistilišta i Raja sa stručnim komentarima. Preteški je posao pokojni biskup sretno privee kraju iz ljubavi prema hrvatskoj liepoj knjizi.

Umro je pred 10 godina u rodnoj kući na otoku Lopudu u starosti od 92 godine. Mrtvog Dan Frana otpratila je na vječni počinak cijela mu draga Boka Kotorska, Dubrovnik, grad sv. Vlaha, rodni mu Lopud i sve kulturne, političke i prosvjetne ustanove.

Nešto o eufrazijskoj bazilici u Poreču i o uznesenju Majke Božje

U Poreču je pred 1400 godina sazidao biskup Eufrazije monumentalnu crkvu. Iz istoga su doba u toj bazilici krasni mozaici (slike napravljene kamenčićima raznih boja naslaganim po zidu), koji otraga glavnog oltara ispunjuju apsidu. Ondje među anđelima i svećima veličanstvene sjedi na prijestolju Majka Božja sa Božanskim Djetićem. To je nepobitno svjedočanstvo o štovanju Majke Božje u ono prvo doba kršćanstva.

Šteta što su svi ti glavni mozaici pokriti čvrstim zidovima podignutim za vrijeme rata radi obrane od bombardiranja. Tako mnogi turisti, koji dolaze iz Zagreba i drugih krajeva, da pogledaju ove časne starine, poznate cijelomu svijetu, ne mogu vidjeti ono, što je najljepše. Obećano je, da će konzervatorij za starine i umjetnost iz Zagreba doskora otkriti te krasne mozaike.

Zanimljivo je da je ova bazilika posvećena Marijinom Uznesenju na nebo. To je najstariji od blagdana Majke Božje, a svetkuje se nesamo u katoličkoj Crkvi, nego i u odijeljenim istočnim crkvama.

Marijino Uznesenje na nebo poznato je po predaji, a ne po Svetom Pismu, te nije još proglašeno kao članak vjere. Osobito u posljednje vrijeme traže biskupi i vjernici sa svih strana svijeta, da sv. Otac Papa svečano proglasi Marijino Uznesenje kao kršćansku istinu. No i prije toga drži se i treba držati to kao vjersku istinu, jer je to već od prvih vjekova u svijesti i vjerovanju kršćanskog naroda kao što i crkvene liturgije, pa je nemoguće da bi Duh Sveti bio dozvolio što takva, kad to ne bi bila istina. Inače, da je Djevica Marija uznesena na nebo dušom i tijelom, to se slaže s njezinom čašću, što je bez istočnoga grijeha začeta i što je zajedno s Isusom izvojštila pobjedu nad đavlom, grijehom i smrti.

Nije dakle slučajno, što je u ovoj Marijinoj bazilici baš na blagdan njezina Uznesenja počeo naš narod da je slavi i moli u svojem jeziku.

i da je besmrtna. Na temelju toga a pod uplivom Božje milosti postade vjernikom katolikom.

Ovakvih bismo primjera mogli još mnogo navesti iz raznih naroda, ali radi kratkoće moramo preći na obraćenike, koji su uz milost Božju, došli do prave vjere umom svojim.

(Nastavlja se.)

KARDINAL HLOND

primas Poljske, slavio je 20. lipnja o. g. 20-godišnjicu svojeg kardinalskog imenovanja.

lusnu je dječak molitve

»Gospe, smiluj se... Pomozi...«

Spustila se je duboka noć.

*

Dolinom je u tihoj noći stupao muž. Hodao je polagano. Morile su ga teške misli. Srce mu je sadrhtalo, kad je prolazio kraj dobro poznate crkve na Gori.

»Da si pozdravljena, Gospo na Gori! Dugo te nisam vidio.«

Stao je nasred ceste i nepomično gledao u crkvu na Gori. Nemirno mu je udaralo srce.

»Zar si me, Djevice, ti dovela natrag? — Rado bih hodočastio na Goru i pao pred Tebe. Ali, jesam li dostojan?«

Duša mu je bila prepuna žalosti i gorkog kajanja. Pred njim su ustajale godine, proboravljene i izgubljene u zlu u tuđjini. Ustajala su i teretile teškim bremenom.

Tada mu se pričini, da kraj crkvenih vrati gori jasno svijetlo.

»Što je to?« zapita se u čudu. »Zar gori? — Možda su tatovi.«

Tjeskobno mu je bilo pri srcu.

»Djevice, ti si me spasila i dovela ovamo. Neću dozvoliti, da ti učine štogod nažao. Dat ću život za Tebe.«

I pohitao je na Goru. Oprezno se približio crkvi, da ga ne opaze. Medjutim je oko svetišta vladala tišina. Samo na pragu gorjelo je jasno, čudovito svijetlo.

Još dva tri koraka. Gle, čudo! Na pragu leži malena medaljica i poput dragocjenog dragulja baca na sve strane čudovit sjaj. Kraj medaljice u sjaju čudovitog svijetla spava mirno maleni dječak.

Jakov se je začudio. Prignuo se je. Ispod slike Majke Božje na medaljici pročitao je uzrok dan svojeg vjenčanja.

Tihe je zaječao, kleknuo kraj dječaka te poljubio medaljicu i dječaka.

»Djevice... Ivice, dijeta moje...« Maleni je hodočasnik uzdrhtao u dubokom snu. Protegnuo je ruku i njome obuhvatio oca oko vrata te tihim i srećnim glasom šapnuo:

»Oče... Djevice, milost puna...«

Katolički život u Poljskoj

Jedan visoki crkveni dostojanstvenik obišao je nedavno poljska mjesta, ponajviše zajedno s kardinalom Hlondom. Svoja opažanja o vjerom života Poljaka opisuje ovako:

»Najljači dojam, što sam ga dobio u Poljskoj, bio je dojam o žilavosti i mušenosti katoličkog života u Poljskoj. Prisustvovao sam proslavi Tijelova u malenom mjestu Lowiezi. To je malene mjesto, ali uza sve to je došlo onamo oko 50 tisuća ljudi — mnogi iz udaljenosti od 50 kilometara — da bi bili kod tjelovske procesije. Mnogo mladeži je došlo u narodnim nošnjama, tako da je cijeli prizor bio vrlo lijep i šarolik.

U isto vrijeme vodio je kardinal Hlond procesiju u ruševinama Varšave. Njega i druge crkvene dostojanstvenike dočekala su neizmjerna mnoštva i sa silnim oduševljenjem. U svakom selu bili su izgrađeni slavoluci. Pred kardinala Hlonda izašle su često počasne straže, sastavljene od muževa i mladića na konjima. Dvaput je oduševljeni narod dignuo njegova kola sasvijm u zrak. Tako mi je pala s đa rijetka prilika da progovorim velikim skupinama od tisuće ljudi.

Pobožnost k presvetom Sakramentu i Gospi Marija, Kraljici Poljska, predstavlja dvije glavne crte katoličkog života u Poljskoj. Vjera naroda je vrlo životvorna. I mladi i stari bez razlike staleža sudjeluju u katoličkom životu.

Naročito je mladež puna vjerskog oduševljenja. Poljski narod hoće da ostane uvijek vjeran svojoj vjeri i katoličkim tradicijama; jednako je odlučio raditi na ponovnom obnovljenju narodnog života nakon strašnog opustošenja i groznih rana, koje su bile zadane zemlji u posljednjim godinama. Stanovništvo u predjelima, koje naziva novonastanjenim pojasom, ima mnoge velikih nacrta, kako će izgraditi i obnoviti novu domovinu.

Napokon kao zaključak mogu reći, da sam svoje srce ostavio među Poljacima. Oni su doista velik narod. Njihova prijaznost i začudna gostoljubivost doista je dirljiva.«

„SUMRAK KATOLIČKOG POSTA"

U češkom časopisu «Ljudska ishrana« (socijalni časopis za racionalnu ishranu) napisao je nedavno dr. Ladislav Kalal opsežni članak pod naslovom «Sumrak vjerskog procesa post«. On piše sasvim ispravno o svrsi posta: ne poboljšanje zdravstvenog stanja, nego vjerski razlozi, koji su za vjernika katolika kudikamo viši negoli sporedni učinci na zdravstveno stanje. Postom ima kršćanin svladati svoje tjelesne požude, post ga ima voditi k umjerenosti i biti njerilom. Vjernik njime kažnjava sam sebe za svoje grijehe sa svrhom kajanja. Ali to je glavno sredstvo, koje ima podići duhovnu zabranost.«

U tom članku ukazuje pisac na potrebu, da se propisi posta stalno prilagode modernomu stanju ljudstva. Spomenuvši opsežno oproštenje od posta u doba rata, produženo i poslije rata sve dok ne bude oporavano, svršava riječima: «Nastaje pitanje, kako će »katolički narod« nakon godina opet privesti k disciplini posta. Čini se, da ćemo u tom pogleu doći do općeg postupka, koji ne bi bio toliko razuman po svojoj svrsi, koliko po svojim rezultatima«.

Poslijeratna katolička štampa u Austriji

Poznato katoličko knjižarsko poduzeće Herder u Beču počelo je opet djelovati. Poduzeće je bilo uslijed bombardiranja skoro posve uništeno. Nuzgredice spominjemo, da je poznato knjižarsko poduzeće za liturgička izdanja bilo poštedjeno od bombardiranja. Herder je počeo izdavati glavne dokumente o borbi katoličke crkve u Njemačkoj protiv nacionalsocijalizmu. Tri su mala sveska već izašla u prvoj seriji, koja ima naslov: «Kršćanska Njemačka 1933.—1945.« Nakon toga će izaći izvještaji, sastavljeni od ljudi, koji su bili očevici progona i otpora kršćana u Njemačkoj u vrijeme nacizma. Izdavači su skupina katolika i protestanata.

Prvi svezak («Mit brennender Sorge« od dra Simona Hirta, generalnog vikara u Freiburgu) sadržaje encikliku Pija XI. «Mit brenneder Sorge« od 14. ožujka 1937. Tu su encikliku čitali samo jedamput u svim njemačkim crkvama u ožujku 1937. Otisnuto je i dopisivanje izmedju njemačke vlade i kardinala Bertrama, zastupnika njemačkog episkopata, kao i note izmijenjen između njemačke vlade i tadašnjeg državnog tajnika, kardinala Pacellia.

Drugi svezak (Zeugnis und Kampf des deutschen Episkopats s uvodom dra K. Hofmanna) ima naslov: »Sjedočanstvo i borba njemačkog episkopata«. Taj svezak sadržaje poslanice njemačkih biskupa od g. 1935., 1936., 1938. i 1943., kao i dvije spomenice, upravljene njemačkoj vladi 1935. i 1941. Spomenice su jasni i otvoreni prosvjedi, nezavijeni u diplomatske fraze, i to protiv nepravednim mjerama, koje su nacistička stranka i Gestapo poduzeli protiv katoličkoj crkvi. Iz tih se dokumenata očito vidi, kako su njemački biskupi jasno spoznali, koju pogibao sačinjava nacizam za čovječanstvo.

Treći svezak nosi naslov «Bischof Graf von Galen spricht« (Biskup grof Galen govori) s uvodom dra H. Portmanna. Taj je svezak posvećen pok. kardinalu Galenu. Njegove se geslo «Nec laudibus nec timore (Ni hvalom ni strahom) odrazuje u njegovim odlučnim i odvažnim propovijedima. Usljed sile njegove ličnosti i njegove velike odvažnosti njegova su riječi proizvele izvanredan učinak nesamo medju njegovim katolicima u pokrajini Münster, već i izvan Njemačke, u večem dijelu Evrope, gdjegod je sloboda govora bila ukinuta, da, u cijelem svijetu. Dokumenti, koji su pronađeni nakon svršetka rata u ministarstvu za propagandu u Njemačkoj, vele, da su propovijedi biskupa Galena dosada »najjači napadaj na njemačku državu«. Propovijedi tog »minsterskog lavac, kako su zvali toga biskupa, izazivale su dakle strašno negodovanje medju vodjama nacista, ali biskup je neustrašivo do konca, do pobjede branio prava crkve pred nasrtajima nacista.

DOPISI

IZ KRKA

500-godišnjica dolaska franjevaca na Košljun

Dne 2. kolovoza, na dan asiškog proštenja, proslavili su franjevci petstogodišnjicu svoga dolaska na ubavi otočić Košljun. Proslavi je učestvovao cijeli otok Krk. Mnogi su stigli već u predvečerje i molili proštenje za se i za pokojne do u kasnu noć. Po srijedi crkve širio je ruke veliki čudotvorni košljunski križ, koji je za ovu prigodu iznesen iz tajanstvene kapelice nazvane Sveti Jeruzalim.

Na sam dan izneadilo je svakoga veliko mnoštvo vjernika, koji su stizavali u grupama s raznih strana otoka pjevajući pobožne pjesme. Bili su prisutni također preuzvišeni biskup krčki, biskup splitski, koji se je nalazio na odmoru u svojemu rodnome mjestu Baški, trogirski opat i franjevački provincijal O. Petar Vlašić kao i brojno svećenstvo. U procesiji sa svetim Križem oko otočića u 9 sati i pol bilo je 2000 osoba, a izvan procesije u Špalire skoro toliko, a to je nezapamćeni broj pojatilaca.

U propovijedi je preuzvišeni biskup krčki, koji je također dijevao pontifikalnu sv. misu, istaknuo, kako su franjevci, prež 500 godina došavši na Košljun, našli malu benediktinsku kapelicu posvećenu Marija uznesenoj na nebo. To ih je potaklo, da oni i novu veliku crkvu posvete Bl. Dj. Mariji. Njezina slika na velikom oltaru lijepo predočuje, ka-

ko je upravo Bl. Dj. Marija središte pobožnosti kroz cijeli pokoljenja na Košljunu, odakle je ista pobožnost blagotvorne širila po cijelom otoku Krku. Preuzvišeni je započeo i završio propovijed ovim riječima koje se odnose na Bl. Dj. Marju: »Tko mene nađe, naći će život i crpst će spasenja od Gospodina.«

Popodne je mnp. O. provincijal održao redovnu skupštinu svih Zadruga Trećega Reda na otoku Krku, koje su se sve naše toga dana na okupu, te je 28 novih članova primio u Treći Red.

Tom proslavom zahvalili su franjevci Bogu i narodu za dobročinstva, koja su kroz vjekove primili, kako je istaknuto na prigodnim spomen-sličicama.

O. A.B.

IZ POREČA

Obnovljena hrvatska propovijed

Počevši od Velike Gospe opet se propovijeda u Poreču također na hrvatskom jeziku. Talijanske propovijedi i funkcije ostale su kao i dosada, ali je nadodana u 9 sati jedna tiha sv. misa uz pratnju harmonijuma i s hrvatskim pjesmama i propovijedima. Tako će i ovai naš narod, dosada toliko zapušten, i mnogi, koji su stigli ovamo radi službe, imati što im pripada za svetkovanje nedjelje i blagdana. Za milozvučno svijanje i pjevanje trebamo biti zahvalni čč. sestrama milosrdnicama. Dobro bi, bilo, da im se pridruže dobre djevojke i djeca za pjevanje.

Dok su se jednom za Hrvate držale funkcije u crkvi Gospe Andeoske, sada se drže u stolnoj crkvi.

IZ KAROJBE

Prva sv. pričest

Dne 17. kolovoza sakupili su se naši prvopričesnici u crkvi te su u uzornom redu sa svijećama kod krstionice obnovili krsni zavjet. Zatim je počela sv. misa, koju je uz prigodnu propovijed držao naš župnik vlč. Ivan Galo. Cijelu je svečanost poljepšavao pjevački zbor liljepim pjevanjem pod vodstvom abiturijenta Marijana Bartolića. Kad je 44 djece pristupilo k sv. pričesti, postiglo je sveto oduševljenje svoj vrhunac. Roditelji su svaki sa svojim prvopričesnikom došli k oltaru i prič stili se zajedno s njime. Kod tog nebeskog prizora ostalo je malo koje oko suho. Poslije sv. pričesti i zahvalne molitve — po dovršenoj sv. misi — pozvao je vlč. g. župnik mališane u sakristiju, gdje im je razdijena «Spomen slika» sa doručkom. Poslije podne, kod blagoslova, posvetili su se prvopričesnici prečistom Srcu Marijinu uz zavjet, da će ostati vjerni Kristu i da će živjeti po svojoj vjeri.

IZ TRVIŽA

Prva sv. pričest

U lijepo okićenoj crkvi obavljena je kod nas na Veliku Gospu prva sv. pričest, koju je primilo 60 nevine djece. Duboko nas je potresla obnova krsnog zavjeta, a još više sama prva sv. pričest, kod koje su roditelji sami pratili svoju djecu k Stolu Gospodnjem i zajedno se s njima pričestili. Svečanost je bila uzvišena prigodnim pjesmama, koje su pjevali sama djeca. Poslije sv. mise priređen je prvopričesnicima zajednički doručak i podijeljene su im prvopričesne spomen-slike.

Zahvalni smo našem velač. g. župniku, što nam je omogućio da proživimo nezaboravne trenutke duhovne sreće.

IZ STAROGA PAZINA

Prva sv. pričest

U nedjelju dne 24. kolovoza primilo je kod nas 31 dijete prvu sv. pričest. Prvopričesnici su u procesiji dovedeni u crkvu, gdje su, okupljeni pred krstionicom, obnovili krsni zavjet. Zatim su raspoređeni oko glavnog oltara pribivali sv. misi, pod kojom im je vlč. g. upravitelj župe nakon prigodne propovijedi podijelio prvu sv. pričest. Poslije crkvenih svečanosti prisustvovali su prvopričesnici zajedničkom doručku.

IZ LINDARA

Crkvena svečanost

Na Veliku Gospu ove godine iskazao je naš Lindar sjajno svoju ljubav k Majci Božjoj. U predvečerje primio je veliki broj ljudjana sv. pričest, a na sam blagdan posvetila se je čitava župa prečistom Srcu Marijinu. Poslije podne išlo smo u pokorničkoj procesiji iz Lindara s kipom Bl. Dj. Marije do udaljene podružne crkve sv. Marije Mandaljene. Čitavim putem dočekivalo je mnoštvo naroda procesiju klečeći i s molitvenikom u ruci. Tako je procesija narasla do kojih 8000 ljudi, a takvo što ne pamte kod nas ni najstariji ljudi.

Kod sv. Marije Mandaljene predvodio nas je naš vlč. upravitelj župe u raznim pobožnostima, dok je susjedni župnik-dekan preč. dr. Maurović držao vrlo liepu propovijed.

Na povratku — kasno uveče — došli su nam u Lindaru ususret oni, koji nam se prije nijesu mogli pridružiti. Tako je taj blagdan ostao za nas lijep i nezaboravan.

Lindarac

Iz katoličkog života

PROSLAVA SV. ĆIRILA I METODA U ŽENEVI

Dne 11. svibnja obavila se je u biznantelno-slavenskoj kapeli sv. Ćirila i Metoda u Ženevi svečana liturgija na čast slavenskih vjeroviješnika, čiji se blagdan prema istočnom kalendaru slavi 9. svibnja. Službu Božju služio je O. Konstantin Herber, poznati ruski katolički svećenik istočnog obreda. Kao djakon asistirao je dr. W. Liebeskind, upravitelj slavenskog zavoda ženevskog sveučilišta koji je pročitao evanđelje u češkom jeziku. Liturgija je bila namijenjena Čehoslovačkoj prigodom druge godišnjice oslobođenja. Uz ostale bili su prisutni: kulturni stašč čehoslovačkog poslanstva u Bernu dr. Josip Šup, ravnatelj praške nadbiskupske katoličke akcije inž. Hodek, dr. Revilliod (zet predsjednika Osloboditelja Masaryka), stalni delegat čehoslovačke katoličke Karitas u Švicarskoj dr. Franjo Glaser, tajnik švicarsko-sovjetskog društva Lerch i brojna delegacija društva čehoslovačkih djaka na ženevskom sveučilištu. Po liturgiji zapjevali su svetovačlavski koral i «Mnogaja ljeta» za predsjednika Ed. Beneša i za Čehoslovačku republiku.

BISKUPOM U BUDJEJOVICAMA

imenovan je dr. Josip Hlouch, profesor bogoslovnog fakulteta u Olomucu i poznati novinar. Novi biskup ima 45 godina.

POMOĆ POLJSKIM KATOLIČKIM PISCIMA

koji često žive u teškim gospodarskim prilikama, odlučila je davati poljska Karitas (Dobrotvornost). Zato je osnovala posebni odio, koji se zove «Savez katoličkih pisaca».

UNIJSKI MISIJONAR P. KAREL BOURGEOIS (BURŽOA)

koji je godinama radio među grkokatolicima bivše Potkarpatske Rusije i u Velehradu služio slavensku liturgiju, nalazi se opet zdrav u svojoj domovini Francuskoj. (Njegov otac je bio Francuz, a majka Ruskinja). Njegov povratak u Tours vodio je okoliznim putem preko njemačkog zatvora. Kad je buknuo rat, Bourgeois je bio u Estoniji. Najprije je bio na selu, a onda je prenesen u župu Tart, gdje je našao tri sestre, koje su za vrijeme sovjetske vlasti bile zaposlene u dječjoj klinici. Kada su se Nijemci približavali i bombardirali mjesto, on je otišao na sjever u selo, gdje je radio kao zemljoradnik. Koncem 1941. vratio se je opet na svoju župu pod njemačku okupaciju. Poslije godinu dana uhapsili ga Nijemci i zatvorili u samicu, gdje je trpio do rujna 1944. Zahvaljujući sestrama, koje su mu u najveću opasnost dobavile hranu, ostao je na životu i mogao čak katkada služiti misu, 20. rujna 1944. oslobodili su ga Rusi. Francuskom putnicom je otputovao u Moskvu, gdje ga je neobično dirnula vjernost katolika. U travnju 1946. vratio se je u Francusku.

KARDINAL TISSERANT

bio je imenovan časnim doktorom prava sveučilišta u Princetownu (Sjedinjene Američke Države). Svečanom promaknuću prisustvovalo je oko 7500 ljudi. Tu mu je čast sveučilište podijelilo, jer je ishodio, da je vatikanska knjižnica otvorena učenjacima svih zemalja.

KARDINAL TISSERANT U AMERICI

Putovanje kardinala Eugena Tisseranta, tajnika istočne rimske kongregacije, u Ameriku koje je nastupio aeroplanom 17. travnja o. g., imalo je dvostruku svrhu: pastoralnu i kulturnu. Prije svega morao je osobno upoznati prilike istočnih katolika, nastanjenih u Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike i u Kanadi. Osim vjerskih skupina maronitskih, melkitskih i ostalih postoje u Sjedinjenim Državama za Ukrajince (Rusine) dva sjemeništa egzarhata, sa sjedištem u Filadelfiji Pa i u Homesteadu. Sjedište kanadskog egzarhata je u Winnipegu. Kardinal Tisserant je posjetio važna središta vjerskog života istočnih katolika. Dne 4. svibnja bio je u Chicagu, 12. svibnja je predsjedao generalnom savezu za istočne misije, 18. svibnja posjetio je skupinu istočnjaka u Bostonu, a 25. svibnja Rusine u Titsburgu. Cijeli prvi tjedan svibnja (od 1. do 8.) posvetio je kanadskoj rusinskoj biskupiji, te je u Ottawi prisustvovao narodnom marijanskom kongresu (od 18. do 22. lipnja). Na tom su kongresu istočnjaci i pokreti za uniju imali svoj poseban dan pod njegovim predsjedanjem i s njegovim govorom. U kulturnom pogledu održao je kardinal razne konferencije, na kojima se je raspravljalo o studiju katoličkog istoka, naročito bizantskog, o istočnim pitanjima liturgijskim i pedagoškim.

NJEMAČKI BISKUPI I RADIO

Njemački biskupi u engleskoj zoni Njemačke sastali su se nedavno u Münchenu da raspravljaju o budućnosti njemačkog radija. Naročito su raspravljali o organizaciji vjerskih predavanja na radiju.

PAPINSKI INTERNUNCIJ ZA EGIPAT

Kako je već javljeno, Egipat će imati svog diplomatskog predstavnika kod Sv. Stolice. Prema saopćenju, koja su istodobno bila objavljena i u Kairu i u Vatikanu, bit će zastupnik Egipta kod Vatikana izvanredni poslanik i opunomoćeni ministar, dok će zastupnik Vatikana u Egiptu imati rang internuncija. Poticaj za imenovanje egipatskog zastupnika kod Vatikana dao je sadašnji kralj Egipta Faruk.

RUSKI MJESEČNIK U BELGIJI

U Brixellesu (fr. Briselu) u Belgiji izlazi skromni ruski mjesečnik «Žizn» (Život s Bogom). Kako taj mjesečnik vrši svoju plemenitu zadaću, vidi se iz dopisa jedne čitateljice, kojoj je taj časopis postao učiteljem kršćanske vjere. Ona je pisala uredništvu toga lista: «U svom kratkom pismu želim vam izraziti najiskreniju zahvalu za vaš list. Doveo me je uistinu na životni put vjere. Do toga vremena nijesam znala, kako imam moliti i kako imam živjeti. Ja nijesam znala ništa ili veoma malo o životu Božjem, gdje se je rodio Bog-Čovjek, kako je živio i kako je Bog sve stvorio. Sada dobivam vaš časopis i prekrasno sam sve to naučila, jer je sve to u njemu dosta jasno rastumačeno, pa vas zato molim, da mi ga i dalje šaljete.«

LUŽIČKI SRBI

Prema izjavi čehoslovačkog ministra vanjskih poslova J. Masaryka preuzeo je Sovjetski Savez zaštitu najmanjeg slavenskog naroda t. j. Lužičkih Srba. Reorganizirano je niže školstvo, a u Budišinu će izlaziti lužičko-srpski tjednik.

TORUNJSKO SVEUČILIŠTE NIKOLE KOPERNIKA

otvorila je početkom svibnja svoju knjižnicu, koja spada među najveće sveučilišne knjižnice u Poljskoj. Ima 400.000 svezaka. Među njima su zvjezdoznanska djela Kopernikova u prvom i drugom izdanju. Nijemci su svim silama nastojali među svoje velikane ubrojiti i učenog zvjezdoznanca Kopernika, koji je po običaju onoga vremena pisao svoja djela latinskim jezikom. Sada se po njegovom imenu zove poljsko sveučilište u Torunju.

OČE NAŠ U 173 JEZIKA

napisan je u rukopisu, koji su premašli u engleskom gradu Liverpoolu (č. Liverpulu).

PROCESIJA LADJA

održana je nedavno u Haagu u Nizozemskoj. 50 ladja je naime pratilo ladju, koja je na krovu nosila Presv. Oltarski Sakramenat.

KATOLICIZAM U ABESINIJI

U Abesiniji su odnošaji između Crkve i države uređeni na prijateljski način. U bogoslužje je djelomice uveden također novoabesinski jezik te su već tiskani molitvenici i obredne knjige u narodnom jeziku.

PREDSJEDNIK REPUBLIKA SMRTI RUPERTA KNEIPPA

Prošlog ljeta navršila je 16. lipnja tridesetu godišnjicu smrti glasovitog kapelika Kneippa, koji je kapelnikom u Wörishofenu u Bavarskoj. Ne je poznato, da samo po tome, što je uveo posebni način liječenja vodom, nego i po tome, što je postao uzorom, kako treba pomoći bolesnicima bez razlike, jesu li siromašni ili bogati. Svima je poznato, da je preporučivao da ljudi, umjesto prave kave, koja sadržava otrov kofein, piju radije žitnu kavu, koja se je dosada po njemu zove «Kneippova kava».

FRANCUSKI ADMIRAL THIERRY D'ARGENLIEU

kancelar reda Oslobođenja, bivši visoki komesar u Indokini, generalni inspektor francuskih pomorskih snaga, vraća se u samostan bosonogih karmelićana u Avov kod Fontainebleau-a (č. Fontenbloa). On je već u prvom svjetskom ratu bio pomorski oficir. U red karmelićana stupio je god. 1920. God. 1932. izabran je za provincijala. God. 1939. bio je mobiliziran. Prigodom sloma Francuske bio je zarobljen. Iz zarobljeništva je pobjegao i došavši u London pridružio se generalu de Gaulle-u (č. Golu) te postao šef pomorskih snaga slobodne Francuske. Kod Bakara je bio ranjen, kad je dojao onama da pregovara sa snagama maršala Petaina (č. Petena). Sada eto ponovno ostavlja vojsku i vraća se u svoj samostan, da živi samo za Boga i za duše.

NASLJEDNIK FORDA KATOLIK

Nakon nenadane smrti 91-godišnjeg velikog američkog bogataša i industrijalca Forda postao je njegov naslijednik Henri Ford II. Njegovo nasljedstvo iznosi oko milijardu dolara. Henri Ford II. je katolik. Katoličku je vjeru primio pred 7 godina, kada se je vjenčao s Anom Conel, koja potječe iz stare katoličke obitelji.

ŠKOLE ZA SOCIJALNU SKRB

u misijskim zemljama odlučio je osnovati Katolički misijski savez za socijalnu skrb, koji ima svoje sjedište u Bruxellesu (č. Briselu) u Belgiji. U tu svrhu održat će savez u mjesecu rujnu posebni kongres u Luzernu u Švicarskoj. Pojedine takve skupine već djeluju u Kini, Indiji i u Belgijskom Kongu u Africi.

GUBICI POLJAKA

Osim vojnika, koji su izgubili život u borbama, bilo je preko 5 milijuna Poljaka pogubljeno u sabirnim logorima u Poljskoj i Njemačkoj. U jednom od logora bilo je ubijeno i spaljeno dva milijuna i po ljudi, u drugom preko 2 milijuna. Među mrtvima nalaze se dva biskupa i tisuću svećenika. U isusovačkom zavodu u Varšavi, gdje su ostali sv. Andrije Bobole, isusovačkog mučenika, imade u podzemlju 25 tjelesa isusovačkih svećenika i nekoliko odabranih svjetovnjaka, koje su postrijeljali nacisti tokom okupacije. U mjestu Bydhošti bilo je od 140 tisuća stanovnika 20 tisuća postrijeljano naprosto na ulicama, među njima nekoliko svećenika. Ide li čovjek varšavskim ulicama, naiđe često na kapelice, podignute na mjestima, gdje su bili ljudi postrijeljani.

HRANA — PITANJE EVROPE

Kardinal Frings, nadbiskup u Kölnu, rekao je novinarima u Ottawi (u Kanadi) na svom putovanju na marijanski kongres, da je velko pitanje, pred kojim stoji danas Evropa, pitanje glada, koje imade socijalne, moralne i fizičke posljedice.

SVEUČILIŠTE U LOUVAINU

je po prvi put podijelilo akademski stepen tomističke filozofije jednoj ženi, i to Suzani Mansion iz Liegea.

ZBIRKU OD 1135 POŠTANSKIH MARAKA

sa svih strana svijeta, na kojima su naslikane svete osobe, darovat će sv. Ocu Papi sabirač maraka Mons. Ceh iz La Crosse u Kansasu (Sjedinjene Države). Ta je zbirka maraka dobro poznata sakupljačima maraka, te je dobila prvu nagradu na izložbama raznih američkih gradova. Na tim markama otisnuti su Bog Otac, Bog Sin i Bog Duh Sveti. Naša Gospa je naslikana na 290 maraka iz 22 različite države, sv. Gabrijel je naslikan na 41 marki 16 država, sv. Mihovil na markama 6 država, sv. Pavao na jednoj grčkoj marki i na 9 maraka iz Malte. Vatikanska država ima sv. Petra na svojim markama.

Uredništvo i uprava u Pazinu (Istra). — Pisma, rukopisi i nerasprodani brojevi šalju se na naslov: «Gore Srca» Pazin (Istra). — Pretplatnici i povlašćenici iz Istre i Julijske Krajine šalju novac na naslov: Uprava «Gore Srca». — Pazin (Istra) ili čekom br. 704202 na ured. pošt. tek. računa kod Gospodarske banke u Rijeci na naslov: «Književno društvo Sv. Mohora za Istru». Pazin. — Pretplatnici iz Jugoslavije šalju pretplatu na naslov: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda — Zagreb, Trg kralja Tomislava 21 i to čekom br. 40-704218. — Izlazi dozvolom Vojne uprave J. A. u Opatiji. — Uređuje Uredački odbor — Glavni i odgovorni urednik: svećenik Bolo Milanović — Za izdavača odgovara svećenik Bolo Milanović.
— Tiska se u tiskari Narodne tiskarnice, Rijeka ulica Cletta 19.